

TEDENSKO GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ISKRA - INDUSTRIJE ZA ELEKTROMECHANIKO, TELEKOMUNIKACIJE, ELEKTRONIKO IN AVTOMATIKO, KRANJ

Ob prazniku dela

Ko ob prazniku dela ocenjujemo prehojeno pot naše delovne skupnosti, moramo v prvi vrsti dati nedeljeno priznanje tistemu delu naših delovnih ljudi, ki velikokrat ob slabih delovnih pogojih in skromnih zasluhkih ustvarjajo v procesu proizvodnje, kakor tudi vsem tistim, ki ta proces pripravljajo in skrbijo, da se nemoteno razvija in izpopolnjuje.

V razdobju uveljavljanja delavskega samoupravljanja smo poudarjali, da je naš gospodarski razvoj bistveno odvisen od izpopolnitve sistema samoupravljanja v tem smislu, da k neposrednemu odločanju o perspektivah in rezultatih svojega dela pritegnemo čim večje število delovnih ljudi, ki bodo sprostilili svojo ustvarjalnost in ekonomski interes ob spoznanju, da so sami gospodarji svojega dela, uspehov in neuspehov. Ob letošnjem prazniku dela dodajamo k temu novo dozorelo spoznanje, da je naš nadaljnji razvoj v veliki meri odvisen od tega, koliko sredstev, ki so jih ustvarili, bo družba pustila delovnim ljudem, da si bodo lahko hitreje kot doslej uresničevali vizijo lepšega življenja, ki se je doslej včasih bolj ali manj odmikala njihovu dosegu.

Bolj, ko kdaj koli prihaja v ospredje človek in pogoji v katerih dela in živi. Ne samo v tem smislu, da se mu manj vzame oziroma pravičnejše razdeli, kar je ustvaril, ampak tudi v tem, da še bolj odločno posega in vpliva na dogajanja tam, kjer odloča o svoji prihodnosti in rezultatih svojega dela.

Položaj in vpliv delovnih ljudi se bo lahko uspešno razvijal samo v izpopolnjenem sistemu delavskega samoupravljanja, ki bo izključevalo samovoljo posameznikov in zagotovilo tako smer razvoja, ki bo v interesu delovnega človeka.

Naše podjetje je v obdobju intenzivne rekonstrukcije, ki bo ustvarila pogoje rentabilne velikoserijske proizvodnje. V kolikor jo bomo uspešno izvesti in vzporedno z njo razvijati samoupravljanje, ter prek njega iniciativo vseh proizvajalcev, bomo v naslednjih letih, ob vsakem prazniku dela, lahko z zadovoljstvom ocenili prehojeno pot.

Naše podjetje je v obdobju intenzivne rekonstrukcije, ki bo ustvarila pogoje rentabilne velikoserijske proizvodnje. V kolikor jo bomo uspešno izvesti in vzporedno z njo razvijati samoupravljanje, ter prek njega iniciativo vseh proizvajalcev, bomo v naslednjih letih, ob vsakem prazniku dela, lahko z zadovoljstvom ocenili prehojeno pot.

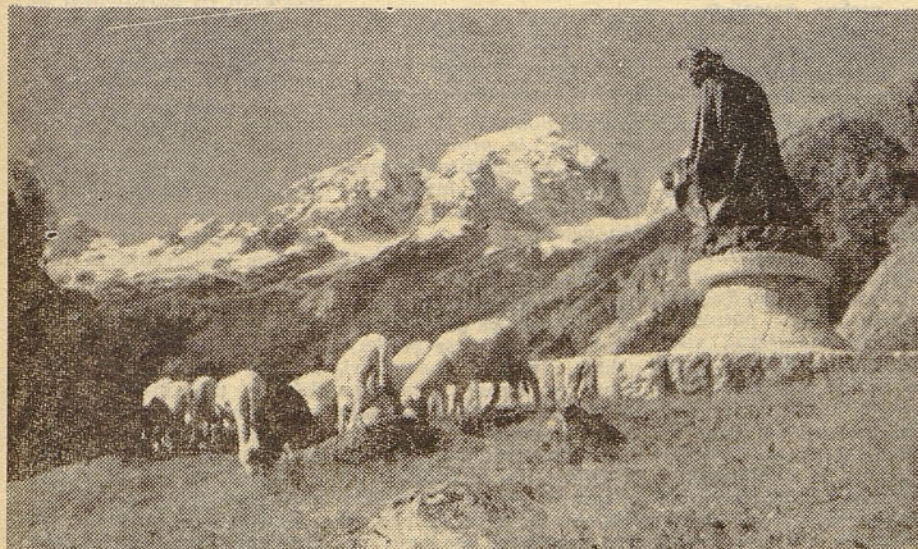
Organi upravljanja, vse družbenopolitične organizacije in uredniški odbor čestitajo vsem članom kolektiva k

prazniku dela

in jim želijo še več delovnih uspehov!

Visok obisk v ZZA

V ponedeljek, 20. aprila so obiskali Zavod za avtomatizacijo v Ljubljani visoki gosti: predsednik Izvršnega sveta SR Makedonije, tov. Aleksander Grličkov ter član IS SR Makedonije tov. dr. Asen Simitčijev. Gosta iz bratske republike Makedonije sta spremljala podpredsednika Izvršnega sveta SR Sloveije, tov. Janko Smole in Beno Zupančič. V daljšem razgovoru o ustroju, delu in nalogah Zavoda za avtomatizacijo sta gostom odgovarjala na vprašanja direktor ZZA tov. Franc Dobnikar in direktor programskega sektorja tov. inž. Klaus. Po končanem razgovoru so si gostje z zanimanjem ogledovali laboratorije ZZA, nato pa so se odpeljali še na ogled Zavoda za raziskavo materiala in Zavoda za varjenje.

Za prvomajske praznike nas vabi dolina Trente. — Slika kaže spomenik dr. Juliusa Kugyja v Trenti — v ozadju Jalovec

Pomembna obletnica

Poslovno tehnično sodelovanje proizvajalcev avtoelektrične opreme CIS (»R. Čajavec« Banja Luka, »Iskra« Kranj, »Saturnus« Ljubljana), je praznovalo ob koncu leta 1963 prvo obletnico svojega pravnega obstoja. Sodelovanje med omenjenimi podjetji je obstajalo že vrsto let poprej — združitve v poslovno skupnost je bila le logična posledica in ekonomska nujnost.

Letos se je »trojica« pridružilo kragujevsko podjetje »21. oktober«, ki ima v svojem proizvodnem programu dovršen del artiklov, ki sodijo v področje opreme za avtomobilsko industrijo.

Pomanjkljivost takšnih poslovnih združenj je v tem, da ne predstavljajo enotne proizvodne enote z zvečnim imenom in že znano poslovno tradicijo. To je treba šele ustvariti, smotrno in potrpežljivo, upoštevajoč pri tem interese tako poslovne skupnosti v celoti kot posameznih njenih članov. Prav ti interesi so pripeljali posamezne članke pod skupno poslovno streho. Zato je na čelu združenja štiričlanski odbor, imenovan s strani organov delavskega samoupravljanja, kateremu so v pomoč komisije za tehnično, propagandno in servisno vprašanja. Tekoče operativne posle vodi sekretar združenja, ki je tokrat iz našega podjetja.

TEHNIČNA KOMISIJA

Dasiravno je podoba, da sodijo tehnična vprašanja v domeno samih proizvajalcev, je nedvomna resnica, da ima tako združenje na tem polju velike naloge. Tehnična komisija, sestavljena iz strokovnjakov na področju avtoelektrike, se ukvarja z različnimi problemi, ki zadevajo skupne nastope združenja nasproti domačim in tujim strankam. Naj omenimo samo nekatere od njih: ureditev internih standardov, formiranje skupnega laboratorija, usklajevanje proizvodnega programa s sedemletnim planom avtomobilske industrije (sodelovanje s »Crveno zastavo«, »TAM«, »FAP«, »Tomosom« in drugimi podjetji), osvajanje novih artiklov, ustanavljanje servisov, vprašanje tropskih izvedb izvoznih artiklov itd.

PROPAGANDNA KOMISIJA

Ni lahko voditi propagandne akcije za račun različnih (Dolga na 7 strani)

Kako smo gospodarili v letu 1963

(Nadaljevanje iz 16. štev.)

Na podlagi predhodno objavljenih podatkov o izvršitvi planskih nalog in gibanju osnovnih faktorjev proizvodnje v letu 1963, je mogoče realno oceniti tudi doseženi finančni rezultat, po zaključnem računu podjetja.

Zaključni račun podjetja je izdelan na podlagi plačane realizacije, vključno s poizkusno proizvodnjo tovarne Elektrike v I. polletju in obrata Kontaktorji v II. polletju 1963.

V primerjavi z letom 1962 je bil dosežen naslednji finančni rezultat:

	1963	Indeks 1962
celotni dohodek	149,3	
poslovni stroški	139,6	
dohodek	175,3	
osebni dohodek	161,7	
ostanek čistega dohodka	220,1	

Doseženi porast celotnega dohodka, zlasti pa dohodka je izredno visok, kar je posledica zelo živahne proizvodne dinamike v zadnjem letu in povečanega blagovnega prometa. Na ugodno razmerje med poslovnimi stroški in dohodkom vplivajo v letu 1963 močno znižani izredni in drugi stroški. Tudi pri večini ostalih stroškov je porast nižji od celotnega dohodka.

Struktura v osnovni razdelitvi celotnega dohodka je takole:

	1962	1963	Indeks
sredstva za enostavno reprodukcijo	63,7	59,1	138,7
sredstva družbe	20,7	23,2	167,5
sredstva podjetja	15,6	17,7	168,2
celotni dohodek	100,0	100,0	149,3

Precejšen premik v strukturi je opazen pri deležu sredstev, ki jih daje podjetje družbi na račun različnih družbenih obveznosti. V približno enakem razmerju se povečujejo tudi sredstva, ki ostanejo podjetju na račun znižanih sredstev za enostavno reprodukcijo.

Gibanje porabljenih sredstev za enostavno reprodukcijo v podjetju je bilo v primerjavi z letom 1962 takole:

	1962	1963	Indeks
Vrednost porabljenega materiala	58,1	62,4	149,1
Izdatki za storitve	9,3	7,9	117,9
Vred. realiz. materiala in odpadkov	13,0	16,7	177,7
Amortizacija	2,3	2,5	154,2
Siroški za invest. vzdrževanje	2,0	2,1	142,7
Siroški za uvajanje nove proizv.	5,5	5,3	133,1
Siroški za reklamo, prop. in repr.	1,1	1,1	125,6
Siroški za prevoz, nakladanje in razkladanje gotovih izdelkov	0,6	0,1	32,6
Izredni stroški	4,7	1,9	57,1
Razni stroški	3,4	—	1,3
	100,0	100,0	138,7

Opazna je tendenca porasta zlasti pri porabljenem materialu, dočim druge ni bistvenih odstopanj razen pri zadnjih treh vrstah stroškov.

V skupnih sredstvih za enostavno reprodukcijo znašajo stroški porabljenega materiala skoraj dve tretjini, kar pomeni, da odločilno vpliva na razmerja v delitvi celotnega dohodka. Že samo iz tega razloga bi bilo treba izkoriščanju materiala posvetiti največjo pozornost in izkoristiti vse rezerve, ker delež materialnih stroškov v celotnem dohodku odločilno vpliva na ekonomičnost poslovanja in dohodek podjetja.

Precej večje premike pa je opaziti v porazdelitvi tistih sredstev, ki se iz celotnega dohodka izločijo za družbene potrebe. Delež družbi se je povečal za 2,8 milijarde in je porazdeljen takole:

	1962	1963	Indeks
Obresti	20,9	18,1	145,6
Vodni prispevek	1,9	0,3	30,8
Zavarovalne premije	0,8	0,8	158,1
Prispevki in članarine	1,0	0,5	82,3
Prometni davek	12,2	11,6	158,2
Prispevki iz dohodka	21,4	25,4	199,1
Proračunski prispevek	12,9	12,5	161,7
Prispevek za socialno zavarovanje	18,5	17,8	161,7
Ostali prispevki iz OD	6,9	6,6	161,7
Prispevki v družb. invest. sklade	2,7	5,1	323,1
Prisp. za skupne rez. go. spodarskih org.	0,8	1,3	229,2
	100,0	100,0	167,5

Nižji so samo prispevki za vodni sklad in prispevki zbornicam in združenjem, vsi ostali prispevki pa so nasproti preteklemu letu večji. Razlike nastopajo zlasti pri naslednjih obveznostih, ki so v odnosu na 1962 večje za obresti 398 milijonov; prometni davek 298 milijonov; prisp. iz dohodka 885 milijonov; prispevki v DIS 249 milijonov.

Potrebno je upoštevati, da obveznosti rastejo s povečevanjem celotnega dohodka, vendar je njihova rast v celoti za 18,2% višja od rasti celotnega dohodka.

	1962	1963	Indeks
Stroški za izobraž. strok. kadrov	1,2	1,2	160,5
Osebn. dohodki v poslovnih str.	8,9	8,6	160,9
Neto osebni dohodki	72,3	69,5	161,7
Skladi	17,6	20,7	198,7
	100,0	100,0	168,2

Razpoložljiva sredstva, ki v strukturi manjši, kar ugodno vpliva na povečanje sklada, primerjati moramo s približno enakim odstotku, največ porazdelitev celotnega dohodka glede na razmerje med tudi rezervni sklad. Kljub absolutnemu povečanju osebnih dohodkov je njihov delež

	1962	1963
Porabljen. sredstva		
Osebn. potrošnja (neto)	63,7	59,1
Prisp. družbi pred ugot. dohodka	11,3	12,2
Delež podj. pred ugot. dohodka	7,6	7,4
Prispevki iz dohodka	1,6	1,7
Prispevki iz OD	4,4	5,9
Ostaneček čistega dohodka	7,9	8,6
Celotni dohodek	3,5	5,1
	100,0	100,0

Ta razdelitev celotnega dohodka je samo povzetek, ki izhaja iz predhodne porazdelitve, ki je podrobneje razčlenjena in ne zahteva posebnih dodatnih obrazložitvev. Zanimiva je še delitev celotnega dohodka z ugotovitvijo viška dela in sicer:

	1962	1963
porabljen. sredstva	63,7	59,1
osebna potrošnja (neto)	11,3	12,2
višek dela	25,0	28,7
celotni dohodek	100,0	100,0

Tudi v celotnem dohodku so porabljen. sredstva bistveno postavka, saj je njihov delež skoraj petkrat večji od neto sredstev za osebne dohodke, kar pomeni, da bi za vsak odstotek znižanja porabljenih sredstev lahko povečali za približno 5 odstotkov neto osebno potrošnjo, ne da bi zmanjševali višek dela. Večja aktivnost v tej smeri bi bila brez dvoma dobro stimulirana.

Razdelitev viška dela na sredstva, ki ostanejo podjetju (18,8%) in sredstva, ki v obliki različnih družbenih obveznosti pripadajo družbi (81,2%), je zelo neugodna, ker pretežni del sredstev predstavlja družbeno akumulacijo. Zlasti je to problem

Razpoložljiva sredstva podjetja so se povečala za 68,2% in so porazdeljena takole:

	1962	1963	Indeks
Stroški za izobraž. strok. kadrov	1,2	1,2	160,5
Osebn. dohodki v poslovnih str.	8,9	8,6	160,9
Neto osebni dohodki	72,3	69,5	161,7
Skladi	17,6	20,7	198,7
	100,0	100,0	168,2

nižji so samo prispevki za vodni sklad in prispevki zbornicam in združenjem, vsi ostali prispevki pa so nasproti preteklemu letu večji. Razlike nastopajo zlasti pri naslednjih obveznostih, ki so v odnosu na 1962 večje za obresti 398 milijonov; prometni davek 298 milijonov; prisp. iz dohodka 885 milijonov; prispevki v DIS 249 milijonov.

	1962	1963
Porabljen. sredstva		
Osebn. potrošnja (neto)	63,7	59,1
Prisp. družbi pred ugot. dohodka	11,3	12,2
Delež podj. pred ugot. dohodka	7,6	7,4
Prispevki iz dohodka	1,6	1,7
Prispevki iz OD	4,4	5,9
Ostaneček čistega dohodka	7,9	8,6
Celotni dohodek	3,5	5,1
	100,0	100,0

sebnih dodatnih obrazložitvev. Zanimiva je še delitev celotnega dohodka z ugotovitvijo viška dela in sicer:

	1962	1963
porabljen. sredstva	63,7	59,1
osebna potrošnja (neto)	11,3	12,2
višek dela	25,0	28,7
celotni dohodek	100,0	100,0

za naše podjetje, ki tako hitro povečuje proizvodnjo in potrebe po angažiranju novih sredstev rastejo hitreje kot lastna sredstva iz delitve viška dela.

Doseženi finančni rezultati, ki so nasproti letu 1962 ugodnejši tudi v različnih drugih primerjavah, pa glede na položaj, v katerem se podjetje nahaja, še niso zadovoljivi, zlasti ne zaradi postopoma večjih obveznosti, ki izvirajo iz rekonstrukcije.

Doseženi rezultati so lahko le dokaz, da je podjetje po integraciji doseglo konsolidacijo, ki mora že v tekočem letu zagotoviti ugodnejši poslovni uspeh, ne samo zaradi znatno večjega obsega proizvodnje, temveč notranjih pre-

Proizvodnja v marcu 1964

Tovarna	Plan v 000	Izvršeno v 000	%
Elektromehanika	1.161.429	1.117.663	96,2
Instrumenti	90.998	105.217	115,6
Avtoelektrika	734.560	481.811	65,5
Elektromotorji	113.937	124.316	109,1
Avtomatika	533.636	663.419	124,3
Elementi	568.762	374.297	101,5
Naprave	50.900	63.627	125,0
Elektron. instr.	92.570	138.857	150,0
Aparati	289.527	284.356	98,2
Kondenzatorji	170.000	177.521	104,4
Polprevodniki	58.208	100.385	172,4
Usmer. naprave	75.670	44.645	58,9
SKUPAJ	3.740.197	3.676.114	98,2

mikov v smeri povečane ekonomičnosti, rentabilnosti in produktivnosti.

C. A.

Odpovedi z določenim ciljem

Tovariš urednik!

Delavec, običajno je to strokovnjak, ki se zaveda, da je tovarni potreben, odpove službeno razmerje. Vzrok je lahko razumljiv: selitev, boljši delovni pogoji itd. Vse bolj pogosti pa so primeri, kjer niso vzrok navedenega dejstva, pač pa je stvar popolnoma drugačna.

Delavec, strokovnjak — ki čuti, da je tovarni potreben in bi zaradi njegovega odhoda iz podjetja v proizvodnji nastala vrzel, odpove službeno razmerje. Vzrok? Po njegovem mišljenju, prenikni osebni dohodki, lahko tudi osebna užalenost zaradi morebitnih zavrnitev njegovih osebnih težnjaj itd. Običajno se vsa stvar konča tako, da je njegovim zahtevam ugodeno. Strokovnih kadrov še vedno primanjkuje in tovarna nerada izgublja ljudi, ki so v proizvodnji vpeljani.

Predvsem se hočem zadržati pri osebah, ki od časa do časa oddajo upravi odpoved, istočasno pa začno razglasiti to novico med sodelavci, seveda z gotovim namenom. Odpovedni rok teče, nadrejeni pa bi delavca radi obdržali. Nudijo mu eno in drugo ugodnost, naposled pristane in prekliče odpoved. Včasih pa uprava odpoved tudi sprejme, ker ve, da do zapustitve podjetja sploh ne bo prišlo, ker je uprava opozorjena, da je takticiranje poizkus izsiljevanja za dosego raznih ciljev.

Končna ugotovitev je kaj žalostna. V času ko je podjetje v rekonstrukciji, ko potrebuje dobre in zanesljive delavce, taki primeri sejejo med kolektiv negodovanje. Še večkrat pa skušajo le-ti pridobiti na svojo stran tudi sodelavce, ki naj bi z njim vred zapustili podjetje.

Osebo take postopke zelo obsojam, ker sem že dolgo let član kolektiva in mi je stvar, o kateri sem se razpi-

(Dalje na 6. strani)

Po dolini Soče do našega počitniškega doma v Trenti

Mnogi potniki in turisti pravijo, da je Soča najlepša reka v Evropi. To je potrdil tudi sloviti alpinist Julijev dr. Kugy. Sin gora, Simon Gregorčič pa je zapel: Krasna si bistra hči planin, brhka v prirodni si lepoti...

Lepa je Soča, saj je ogledalo, odmev svojega rojstnega kraja — Trente. Trenta — pojem lepote, miru, tišine in skromnosti. Trenta — divja, trda, kruta in neprijetna. Trenta — edinstven košček najlepše slovenske zemlje v objemu Julijev in zibelka gorskih vodnikov.

Potniki imajo na voljo dve poti: po dolini Soče in preko prelaza Vrščič.

Izbrali si bomo prvo pot, druga bo za povratek. Cesta se vije ob modro-zeleni Soči in ves čas lahko opazujemo utrip te reke. Pred Kobaridom nad Sočo opazimo skupino hiš, to je rojstni kraj »Goriškega slavčaka« — Smonce — Vrsno. Nad vasjo se dviga Krn, branik v prvi svetovni vojni.

V Kobaridu na trgu pozdravimo Gregorčičev spomenik. Med žago in Bovecem opazujemo s ceste mogočen slap Boko. Pot nas vodi skozi Bovec in že smo na razpotju. Levo od nas se odcepi pot v dolino Koritnice, v Log pod Mangartom. Pot se vzpenja po pobočju Mangart in je zelo zanimiva. Konča se pod samim vrhom 2072 m visoko.

Desni odsek ceste nas popelje preko mostu in kmalu smo v vasi Soča. Pred vasjo je odcep proti lepi dolini Lepen. Dolina je zelo tiha, na poti nas pozdravljajo mecesni. Odpočijemo se v lepem domu Klementa Juge, postavimo se na lastne noge in nadaljujemo pot na planino Duplje, na kateri se pase največ drobnice v Julijskih Alpah, še malo in že smo pri Krnskem jezeru. Polno je majhnih ribic — pisanic

in če vržeš v vodo kruh, vzvalovi od množice drobnih bitij. V ozadju vidimo odsekan vrh Krna, tokrat s severne strani.

Vrnimo se v vas Sočo in nadaljujmo pot po dolini. Vidimo prve tipične trentske hišice z majhnimi zaplatami zemlje. Ko pridemo preko mostu, smo že v pravi Trenti. Ustavimo se pred hotelom Planinski orel in zremo v nebo kipeče tisočake. Mir je, le Soča zamolklo šumi. Priroda nas preprosto očara. Nasproti hotela je večja stavba, v kateri sta planinski muzej in dom »ISKRE«. Za domom je temno zelena planinska trava in prav prijetno se je predati sanjarjenju pod nizko jelko. Okolica nudi kup lepih sprehodov, najlepši pa je prek mostu čez Zadnjico k Soči. Izpod skal vro studenci, Soča se peni in šumi in človek se nehote položi na z mahom obraslo skalo in pozabi skrbi.

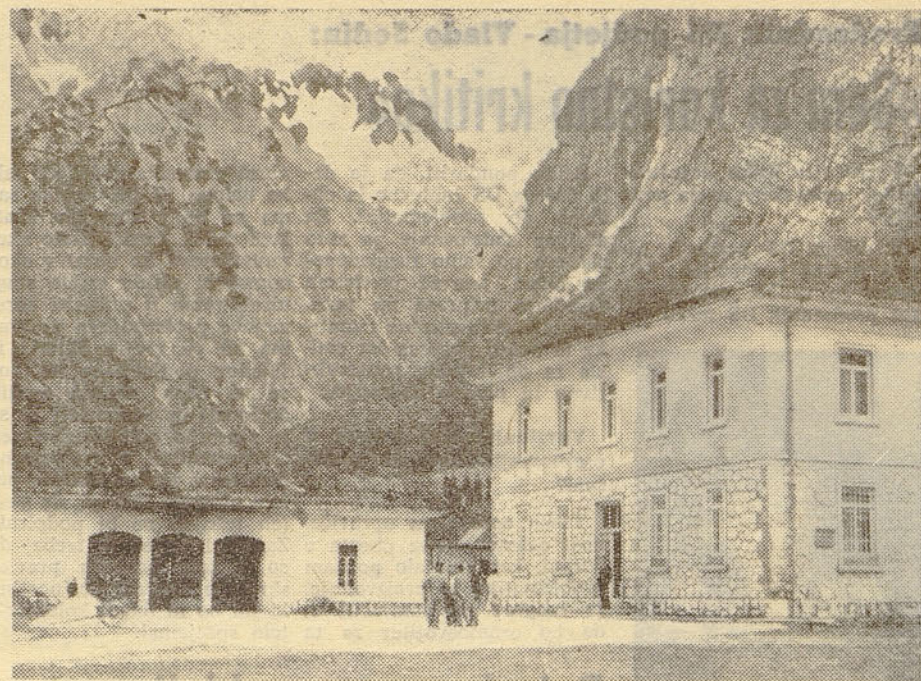
A. D.

Pripombe uredništva: Ker nas naši bralci sprašujejo o izletih, ki so možni od počitniškega doma v Trenti, sporočamo, da bomo o tem pisali v naslednji številki.

Zahvala

Iskreno se zahvaljujem sindikalni podružnici Elektromehanike v Kranju za vso pozornost in skrb v času mojega zdravljenja. Zelo sem vesela tudi časopisa »Iskra«, ki ga redno dobivam in se tako sproti seznanjam z delom Iskrinega kolektiva. Največ misli pa mi uhaja k sodelavkam v montaži rotacijskih strojev, ki se jim iz srca zahvaljujem za prejeta darila in jih lepo pozdravljam, hkrati pa želim, da bi zdrave in zadovoljne praznovalе prvomajske praznike.

Jelka Kolman

Od doma v Trenti je prekrasen pogled na goro Pihavec (2414 m)

Kako deluje služba nege bolnikov na domu

Z organizirano nego bolnikov na domu je pričela Elektromehanika s prvim marcem 1962. leta z dvema strokovno usposobljenima negovalkama.

Z uvedbo te službe je bilo s strani članov kolektiva slišati tudi oporekanja, saj je razumljivo, da je marsikdo dvomil v kvaliteto in strokovnost teh uslug. Izkušnje pa nam kažejo, da je bil ta strah neupravičen, saj v letih delovanja te službe ni bilo pritožb od strani bolnikov. Razumljivo je, da nekateri kljub pozitivnim uspehom odločno odklanjajo nego, češ — le mati je tista, ki bo za bolnega otroka ali za bolnega člana v družini najbolje poskrbela, vendar so neredki primeri, ko se mater ali možje sami obračajo na obratnega zdravnika, da jim za nego člana družine določi negovalko.

Služba negovalke ni lahka in zahteva s strani negovalke precejšnje sposobnosti. Prilagaditi se je treba vsako-

kratnim razmeram v družini, njihovi mentaliteti, ekonomskemu stanju in vrsti bolnika.

Pa pogledimo, kaj kažejo statistični podatki:

Izostanki od dela zaradi nege bolnikov

Leto	dni
1961	3719
1962	2413
1963	2552

Delo negovalk

Leto	dni
1962	255
1963	274

Nega bolnikov je bila nudena bolnim otrokom, in sicer 180 dni v letu 1962, in 165 dni v letu 1963; bolnim materam 66 dni v letu 1962, in 85 dni v letu 1963; bolnim možem 7 dni v letu 1962, in 3 v letu 1963.

Mnenja smo, da je nega na domu že dobila pravo mesto in da opravičuje svoj obstoj. To bi nam potrdile tudi tiste družine, ki so nego

negovalke že koristile, tistim pa, ki so dosedaj dvomili v to službo, dajemo vzpodbudo, da tudi oni v prihodnje pokličejo negovalke za nego bolnikov na domu. N.N.

Sofer tovarne polprevodnikov, tov. Cankar, vzdržuje zvezo med Kranjem, Ljubljano in Trbovljami

Jože Humer, dipl. pravnik

Kaj je novega v paragrafih

Po dolgem času se spet oglašajo naši pravniki. Izšel je namreč temeljni zakon o volitvah delavskih svetov in drugih organov upravljanja v delovnih organizacijah. O tem, kar nam ta zakon prinaša, pa se delavci — upravljalci moramo pogovoriti. Prvi pomenek naj bo o volitvah in volitvah v delavski svet.

Volivci

Volivci smo vsi člani delovne skupnosti podjetja. Torej tisti, ki smo v njem v delovnem razmerju s polnim ali skrajšanim delovnim časom za določen ali nedoločen čas, pa nam je to edini poklic; dalje pa tudi tisti, ki so v stalnem delovnem razmerju kje drugod, pri nas pa im

delovno razmerje traja že vsaj leto dni ali jim bo po pogodbi trajalo vsaj leto dni. Pa še več: tudi vsi tisti, ki se pri našem podjetju s šolanjem ali praktičnim delom usposabljaajo za določen poklic, kar velja predvsem za vajence. Slednjič ima tudi tuj državljan ali oseba brez državljanstva, ki se temu ne

odreče, volilno pravico, če stalno biva v Jugoslaviji in je vsaj že leto dni v delovnem razmerju.

Volilna pravica pa seveda v vseh primerih pomeni dvojno: pravico voliti in pravico biti voljen.

Tako se bo torej ob letošnjih volitvah tudi naš štiri-najstletni delovni tovariš — vajenec zamislil nad imeni na volilnem lističu, in če bo užival dovolj ugleda in zupanja, se bo morda prav kmalu znašel tudi že med člani delavskega sveta!

Kako postane član delavskega sveta?

Proces se začne na zborih delovnih ljudi, ki jih sklicuje predsednik delavskega sveta. Na zboru ima vsakdo pravico predlagati kandidata. Če njegov predlog podpro vsaj še trije volivci, mora zbor o njem glasovati. In če je pri glasovanju večina »za«, je predlagani delavec postal kandidat. Seveda, splošen pogoj je, da je udeležba na zboru delovnih ljudi vsaj 33 odstotna.

Druga možnost pa je, da kandidatno listo — pa čeprav nepopolno — predloži vsaj 50 volivcev.

Na kandidatni listi, po kateri bomo volili, pa bodo kandidati razvrščeni po abecednem redu. V vsaki tovarni bomo iz svoje delovne skupnosti volili toliko članov, kolikor ustreza številu nje-

nih članov. Vsaka tovarna in enota skupnih služb pa bo volila vsaj enega člana. Tako je namreč zapisano v našem statutu.

O volitvah v organe tovarne in enot skupnih služb pa še tole: Glede volivcev in volitev veljajo ista načela, kot smo jih pravkar spoznali. To si upamo zapisati tudi za volitve v organe naših delovnih enot, čeprav se temeljni zakon s »tristopenjskim« sistemom upravljanja ne ukvarja.

Temeljni zakon pravi organom enot podjetja »sveti«, za razliko od »delavskega sveta« podjetja. (Čeprav bo seveda tudi svet tovarne in enote skupnih služb in svet njene delovne enote — delavski).

(Se nadaljuje)

»Sem za koristno kritiko«

Vprašanje: Kako ocenjujete delo delavskega sveta podjetja?

Z delom DS podjetja nisem preveč zadovoljen. Pri pomb je veliko, vendar pa kot predsednik DS težko ob-

zelim poudariti, da je delo našega DS zahtevno in obširno po problematiki. Za aktivno sodelovanje pa zato zahteva ne samo razgledanega člana, temveč predvsem temeljite priprave za razumevanje obravnavane tematike in nekaj poguma ter smisla za objektivno, konstruktivno in plodno diskusijo.

Vprašanje: Kaj menite o osamosvojitvi obrata v Sežani?

Težko ocenjujem upravičenost osamosvojitve obrata v Sežani, ker premalo poznam problematiko te proizvodnje. Iz razprav pa zaključujem, da bo osamosvojitve za ta

obrat pomenila nadaljnje težke naloge, ki jih Sežana sama ne bo v stanju v kratkem rešiti. Zaradi nizke akumulativnosti bo obrat v ekonomskem smislu nujno stagniral, razen v primeru spremembe proizvodnega programa ali pa večjih dotacij iz skladov podjetja. V kolikor se ta obrat zaveda svojih dolžnosti in obveznosti in se je zavestno odločil za ukrep osamosvojitve v samostojno tovarno v okviru ISKRE, potem nimamo razloga, da ga v teh težnjah ne bi podpirali. Zavedati pa se je treba, da so v tem primeru pravice skromne napram dolžnostim, ki jih bo ta mladi kolektiv s tem sprejemal.

Delo in pomen oddelka za preiskavo materiala

V težnji za povečanjem produktivnosti in izboljšanjem kvalitete naših izdelkov, se vse pogostje obračamo na oddelke za preiskavo materiala, ki je v tovarni Elektromehanika v Kranju in dela v okviru tehničnega sektorja. Oddelke je z ozirom na funkcijo opravljanja nalog razdeljen v metalurški, analitsko-korozijski, biološki in organski odsek. V sestavi odsekov so posamezni laboratoriji, ki izvršujejo preiskave in analize dohodnega materiala in rešujejo vso problematiko zastojev ali ne-kvalitetnega dela v proizvodnji. Že pri preiskavi dohodnega materiala izločijo vse, kar ne ustreza naročilu in izvedejo potrebne reklamacije dobaviteljem. Tako se prepreči številne zastoje v proizvodnji in zmanjša količina izmeta. Pri reševanju določenih zastojev v proizvodnji se s skrbno preiskavo materiala in anali-

zo vzrokov, lahko kmalu popravi napaka, prepreči se večji izpad in gospodarska škoda. Te naloge oddelke za preiskavo materiala zelo uspešno rešuje v kranjski tovarni in dela posamezne preiskave tudi za tovarno v Otočah, tovarno v Novi Gorici, tovarno v Pržanu, za obrat Lipnico, EE Kontaktor, ZZA, predvsem sektor 1 in za zunanje naročnike kot so: »Elma« Crnuče, »Kovinar« Kranj, »Sava« Kranj, LTH Skofja Loka itd.

Ker nastopajo težave zaradi kvalitete dohodnega materiala in zastojev v proizvodnji tudi v drugih tovarnah našega podjetja, je prav, da se z oddelkom za preiskavo materiala v Kranju podrobneje seznanimo in izvedemo kakšne preiskave izvršujejo, da lahko ocenimo kvaliteto mehanskih, fizikalnih in kemičnih lastnosti materiala in tako preprečimo izmet, obenem pa lahko bistveno pripomorejo k dvigu produktivnosti.

V metalurškem odseku, kamor spadajo mehanski, metalografski in tehnološko-termični laboratoriji, je pojasnjeval vodja laboratorija tov. Jože Avbelj njihovo delo takole:

»V mehanskem laboratoriju imamo poleg starih, že tudi nekaj novih naprav za ugotavljanje kvalitete materiala. Delo v našem laboratoriju delimo v redne in izredne preiskave. Prve zajemajo ugotavljanje kvalitete vsega dohodnega materiala. Po naročilu tovarne ugotavljamo trdnost, raztezek, elastični modul, mejo vzmetnosti, upogibno število, sposobnost globokega vleka pločevin, sposobnost udarne žilavosti in določevanje kvalitete z iskrenjem. Če material ne odgovarja predpisanim lastnostim, ga zavrnamo ali upora-

Anton Dolenc

Kruta in zabrbina bolezen, ki ne izbira in proti kateri nima moči vsa zdravniška znanost — je prekinila radost življenja

tovarišu Antonu Dolencu, članu kolektiva »Elektromehanika« v Kranju.

S 16. leti se je zaposlil v Iskri, kot vojak je bil 3 leta pri vojni mornarici,

nakar se je spet vrnil med sodelavce v Iskro. V Ljubnem, kjer je bil doma, so ga poznali kot izredno aktivnega; bil je član ZMS, SZDL, operater kina Ljubno in poveljnik gasilske čete Ljubno-Otoče. Njegova atletska postava je kazala na vsestranskega športnika; bil je padalec pri ALC v Lescab, član sankarske sekcije Triglav Kranj in član judo-kluba v Kranju.

Sodelavci v ročni delavnici EE produkcija, smbili nemalo zaprepaščeni, da je komaj 28 letni Anton resno bolan, saj je iz njegovega obraza sijalo samo ljubo zdravje. Sredi neumornega dela in snovanja, pa ga je kruta usoda naenkrat iztrgala iz naših vrst.

Vzornega sodelavca bomo ohranili v svetlem in trajnem spominu.

Sodelavci
ročne delavnice
EE produkcija

Tov. Vlado Sodin, predsednik DS podjetja ISKRA

ektivno ocenim delo DS in zato smatram kritiko drugih za koristno.

Prisotnost članov DS ne zadovoljuje, saj je 80 odstotna udeležba na sejah DS bolj redka. Pri tem je omembe vredno, da nekateri člani stalno manjkajo.

Aktivnost prisotnih članov je slaba. Kje so razlogi za to, je težko ugotoviti. Predvidevam pa, da so posamezni člani DS po svoji službeni dolžnosti zelo zaposleni, in jim prisostvovanje na DS predstavlja dodatno obremenitev. Zaradi obseznosti in včasih dokaj zahtevnosti materije, ki se obravnava na DS, se člani ne poglobijo v razglabljanje in pripravo za sejo. Tako da se dobi vtis formalnega potrjevanja predlaganih sklepov.

»V našem oddelku je treba iz dneva v dan slediti novejši strokovni literaturi — je dejal vodja mehanskega laboratorija tov. Jože Avbelj

bimo v druge namene oz. reklamiramo.

Posebno zahtevne so izredne preiskave pri zastojih ali slabi kvaliteti v proizvodnji, kjer smo v stanju vsak čas pomagati pri odstranitvi napak. Poleg teh del dajemo strokovne informacije in tehnične podatke o določevanju termičnih postopkov — kaljenja, napuščanja žarjenja, cementiranja, nitriranja itd. in predlagamo uporabo oziroma zamenjavo ustreznih kvalitet materiala. Po potrebi in naročilu izdelujemo tudi tehnološke postopke za brizganje kositrone zlitine — spajke, delamo preiskave in dajemo tehnične podatke za izdelavo prevzemnih predpisov vseh ko-

vin in zlitin. Sodelujemo tudi pri tipizaciji jekel za ljubljansko področje, kar bo vsekakor zelo koristno tako za proizvajalce kot za uporabnike.

Pomen mehanskega laboratorija bo vedno večji, ker so tudi potrebe in naloge vse bolj zahtevne. Po preiskavah, ki jih vedno delamo tudi za druge naročnike mislim, da bi laboratorij v širšem okviru lahko več koristil tudi ostalim tovarnam našega podjetja. Tudi za opremo, ki je že precej zastarela, bi se v širšem okviru verjetno lažje dobila potrebna investicijska sredstva,« je zaključil tov. Avbelj.

(Dalje v naslednji številki)

PO TELEFONU IZ OTOČ

»Tu redništvo... Je tam predsednik DS tovariš Janez Stanovnik?«

»Da... Želite?«

»Blizu se prvi maj, delavski praznik, pa bi radi zvedeli, kako kaj dela delavski svet, kako se počutite, zanimamo se za probleme...«

»Lepo od vas, da se me spomnite, vendar bi na hitro težko kaj tehtnega odgovoril. Da bomo dostojno proslavili prvi maj tudi v naši tovarni gotovo že veste, o dejavnosti delavskega sveta bi dejal le to, da člani premalo sodelujejo v razpravi, in da bo potrebna večja povezanost med posameznimi službami. Problemov imamo dovolj, ki jih po možnosti sproti odpravljamo, v kolikor je to v naši moči, so pa težave, ki jih je treba reševati v sklopu podjetja »Iskra«. Kolektiv je mlad, zato je razumljivo, da ne gre vse kot bi bilo prav in potrebno, vendar dobre volje in poguma nikoli ne zmanjka.«

»Kaj pa želite povedati ološkemu kolektivu?«

»Menim, da je prav, če v imenu organov upravljanja čestitam vsem članom kolek-

tiva k prazniku dela in jim želim še več delovnih uspehov.«

Marjan Leskovšek

Fani Skrlin

Janez Česarek

Slavka Radonjić

Jože Jenko

Prvomajski razgovori

Strojni ključavničar **MARJAN LESKOVSEK** v tovarni električnih aparatov preživlja svoj prosti čas zlasti kot velik ljubitelj nogometa in košarke, pozimi pa hokeja in vseh zvrsti smučarskega športa. »Za 1. maj se bom nekam že »zakadil«, kam pa še ne vem, ker se najrajiši odločim šele tik pred odhodom!«

FANI SKRLIN je poenterka v tovarni elektronskih naprav. Tu dela že od leta 1948 in se v kolektivu dobro počuti. »Prosti čas? Kolikor mi ga po delu v tovarni in doma — imam dva otroka, še ostane, ga najrajiši porabim za reševanje križank, rada pa zahajam tudi v gledališče in kino!« Za prvomajske praznike, če bo vreme dobro, nameravam z družino na kak prijeten krajši izlet.

JANEZ ČESAREK, elektromehanik v elektronskih napravah, ima v svojem prostem času — (ima ga še precej, ker je še samski!) resnega konjička. Če je vreme ugodno, rad sede na svojega Pucha 175 ccm in odbrzi na izlet po prelepi Sloveniji. Tudi za praznik dela ne bo ostal v Ljubljani. Najbrž ga bo zvabilo v Ribnico, domov. Ko je povedal to svojo namero, je zvito pomežiknil in dodal: »Doma je pač najlepše in — najcenejše!«

V kolektivu montaže v tovarni električnih aparatov se že štiri leta dobro počuti **SLAVKA RADONJIĆ**. Poleg moža ima dva otroka in tako pravi, ji po službi in gospodinjstkih delih, preostane le malo prostega časa. In prav to je krivo, da poredko zahaja v kino ali gledališče, čeprav bi si rada ogledala več predstav. Kako bo preživela praznike, je odvisno od tega, ali bo mož tudi med prazniki v službi, ali bo prost.

JOŽE JENKO je že 14. leto kot strojni ključavničar zaposlen v tovarni za elektroniko in avtomatiko, se v prostem času rad posveča kegljanju, kot ljubitelja pa ga najbolj privlači nogomet. Kolikor ima prostega časa, pa ga z veseljem porabi za družino, saj mu hčerkici pomenita zelo veliko.

Popravljalca pri AG 5, **SONJA STANJEK** iz tovarne za elektroniko in avtomatiko, svoj prosti čas kaj rada posveča igri šaha in namiznemu tenisu, privlači pa jo tudi gledališče. »Pri obiskovanju gledališč pa me motita dve stvari — cene vstopnic in čakanje, sicer bi s hčerko večkrat zahajali tjakaj!« Na vprašanje, kam bosta šli za prvomajske praznike, nam je zaupala, da bo hčerka obiskala sorodnike v Trstu, sama pa je namenjena na Dolenjsko.

Sonja Stanjek

POLDE BOHINC je po poklicu avtomehanik, že 14 let član kolektiva tovarne elementov. Nismo ga vprašali po delu v tovarni, pač pa o tem, kaj ga najbolj zanima v prostem času. »V kino rad hodim, včasih tudi v gledališče, sicer pa me v prostem času razen družine najbolj zanima namizni tenis in grodna telovadba. Pred leti sem aktivno telovadil, še danes pa rad igram namizni tenis — to, seveda le tako bolj sindikalno!«

Dvanajsto leto dela na tiskalnicah v tovarni elementov **ANGELCA MARN**. Kino in gledališče sta njeno najbolj priljubljeno »pribežališče«. Za praznik dela, sva se z možem domenila, da bova šla v Skrilje pri Igu. Saj veste, doma je vedno dovolj dela, marljivih rok pa vedno manjka.«

Polde Bohinc

ELEKTROMEHANIKA KRANJ

V četrtek, 30. aprila, bo ob 13. uri v splošni montaži proslava, kjer bo po uvodnem govoru pel narodne in udarne pesmi Senčurski vokalni oktet, znan iz radijskih oddaj, sodelovali pa bosta dve recitatorki iz kranjske gimnazije. V drugem delu »Skok v praznično razpoloženje« — pa bo nastopil z novim programom Kranjski plesni orkester s pevci Marjano Deržaj, Marjetko Štok in Petrom Ambrožem. Za prijetno razpoloženje bo skrbel humorist... (zaradi konspiracije redakcija imena humorista ni izvedela?!).

Sindikalna podružnica Elektromehanike, je pripravila za praznike tudi nekaj izletov in to: Kranj, Cerkno (bolnica Franja), Brda, Nova Gorica (cena 600 din). — Kranj, Turjak, Kurešček, Kočevski Rog,

Dolenjske toplice, Žužemberk (cena 500 din).

V Podblici nad Besnico bo 1. maja piknik kranjskih kolektivov s kulturnim programom, prosto zabavo in plesom. Vstopnine ne bo, cene jedil in pijač bodo zmerne. Cena za avtobusni prevoz Kranj—Podblica bo za člane kolektiva le din 50. Vozovnice izdaja tajništvo sindikata Elektromehanika Kranj — tel. 395.

Poleg izletov, ki jih pripravlja sindikat »Elektromehanika« v Kranju, je tudi komisija ZB pripravila dozdaj najbolj organizirane izlete. Pet 40 sedežnih avtobusov je namenjenih za prvomajsko rekreacijo; trije avtobusi so namenjeni v smer Velenje, Dobrna, Pohorje (ogled kraja, kjer je padel pohorski bataljon); četrti avtobus v smer Turjak, Ribnica, Partizanski vrh, Baza 20, Dolenjske toplice; peti avtobus pa je namenjen prek Celja, Rogaške Slatine v Kumrovec, rojstni kraj maršala Tita. Povsem razumljivo je, da so prijave članov ZB, ki jih je v tej tovarni skoraj 600, kar deževale, in da komisija ZB vsem oziroma zadnjim prijavljenim ni mogla ustreči, zato bodo imeli le-ti prednost ob drugi priliki. Letošnja skrb za člane ZB je vsekakor izredna in gre komisiji ZB vsa pohvala.

EE KONTAKTOR KRANJ (SPIK)

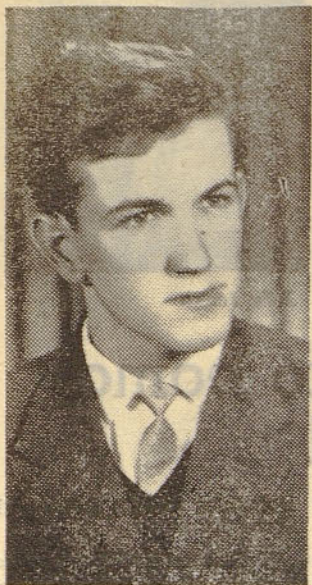
Proslava bo v montaži ob 13. uri. Program bo obsegal govor, recitacije, petje in glasbo. Sodelovali bodo Senčurski kvintet in azijsko-afriški študenti iz Kranja.

Angelca Marn

Mladina iz Šentjerneja predlaga

Kratko obvestilo: »V marcu so mladinci v obratu »Upori« v Šentjerneju dali 31 predlogov za izboljšave, je bilo povod, da smo o teh mladih racionalizatorjih znova spregovorili. Že v naši 8. številki smo objavili obširnejši sestavek o mladincih in mladinkah: Darinu Grgoviču, Martini Zupanovi,

Slavko Novak

Jožetu Kotarju, Rezki Ivanu-ševi in Petru Luštku, ki so v okviru mladinskega tekmovanja prispevali po nekaj svojih predlogov za izboljšave.

O njihovih predlogih moramo spregovoriti spet danes, saj so dali nove predloge, pridružila pa sta se jim še mladince Rado Štemberger in Slavko Novak, prvi kar s 7, drugi pa z 2 predlogoma. Doselej, kot je videti, prihajajo koristni in tehtni predlogi za izboljšave predvsem s strani mladih proizvajalcev.

Najprej o predlogih Rada Štembergerja. Le-ta je predlagal predelavo R-avtomatov za rezanje visokoohmskih uporov tako, da bi se jim povečala merilna natančnost od 15 na 30 V. Avtomati bi delovali bolj zanesljivo in bi bilo manj izmeta.

Pri kontroli špiraliziranih teles v montaži uporov uporabljajo R-meter, ki je zaradi neustreznih priključkov vedno zaseden. Razbremenili bi ga s tem, da bi mu izdelali priključke z ošiljenimi konci. Izboljšali bi mu tako kontakt, skrajšali pa čas merjenja.

Namesto banan je nadalje predlagal, naj bi na žice pripajali kabelske čevljičke, ki bi jih prerežali, da bi jih laže priključevali. Čevljički bi omogočili boljši stik, so pa tudi cenejši od banan.

Pri nizkoohmskih dekadah je Rado Štemberger predlagal, naj bi vse priključke izvedli iz ene žice in s kabelskimi čevljički in tako ustva-

rili enake pogoje za vse deкаде.

Pri tolerančni kontroli nizkoohmskih uporov je prihajalo do različnih ugotovitev, n.p.: na letvi uporov kaže upor dober kot, v resnici pa je slab. Mladinec Štemberger meni, da bi to lahko odpravili in uporov ne bi bilo treba še enkrat kontrolirati, če bi letve pred kontrolo nizkoohmskih uporov skrbno očistili ter s tem zagotovili ustrezen stik. Letve so namreč namazane z lakom, ki ustvarja slab stik. Slabo razglana ohišja so vzrok, da je pogostokrat v kvaru naprava za končno kontrolo potenciometrov PG. Igla pri kontroli rada odpade na kontakte in ustvarja kratek stik, ker potenciometre kontrolirajo na vrhu priprave. Štemberger je predlagal, naj bi jih kontrolirali rajši ob strani priprave, pri čemer bi igla padla na tla, delo pa bi delavka opravila laže, ker ji ne bi več bilo treba držati rok v zraku. Na ta način bi lahko olajšali tudi kontrolo stikal.

Merjenje izolacijske upornosti potenciometrov bi izboljšali in zmanjšali nevarnost, če bi izdelali napravo, v izoliranem ohišju, ki bi jo nataknilo na kontakte in os potenciometra. Dosedanji način priključevanja na visoko napetost s pomočjo kroko-dilčkov je nepraktičen in nevaren.

Slavko Novak je predlagal v oddelku »Obročki« nujno urediti garderobo in umival-

Rado Štemberger

nice, ker je delo zelo umazano, nadalje pa je v tem oddelku predlagal tudi postavitev osciloskopa. S tem naj bi že pred montažo odkrili vse kose, ki so slabi na šum.

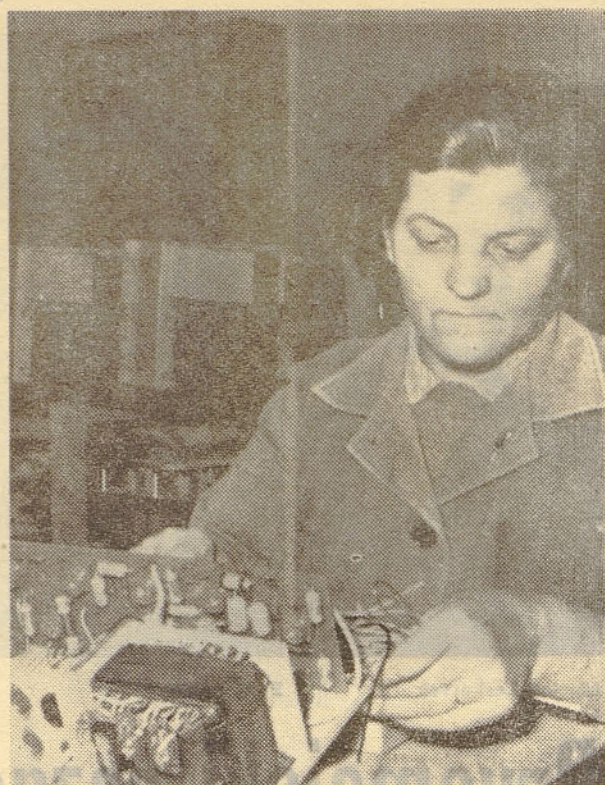
Naši znanci: Darin Grgovič, Martina Zupan, Peter Luštek in Jože Kotar pa so pretekli mesec skupno pri- spevali še vrsto nadaljnjih predlogov za izboljšave, o katerih pa tu zaradi stiske s prostorom ne moremo poročati podrobneje.

Vsekakor kaže, da je mladina v Šentjerneju marljiva in budno išče poti k boljši

in še hitrejši proizvodnji. Vendar pa ob predlogih za izboljšave s strani mladine še tale ugotovitev:

Obstoječe komisije za racionalizacije v tovarnah doslej še nobenega od teh predlogov niso ocenile in za prizadevne mladince predlagale nagrade. DS podjetja ISKRA je pred kratkim sprejel pravilnik o racionalizacijah, v katerem je med drugim rečeno, naj bo vsak koristen predlog, ne glede na vrednost, nagrajen s 1.000 dinarji. Do sedaj so mladinci dali že prek 150 koristnih predlogov, med katerimi je tudi precej racionalizacij, toda nobeden zato še ni dobil omenjenega tisočaka, kaj šele procent prihranka, ki ga je ustvaril s predlogom. Ali se vodstva tovarn ne zavedajo koristnosti te mladinske akcije, ki bi jo bilo treba razširiti na prav vse zaposlene v podjetju »ISKRA« in obveznosti do predlagateljev teh predlogov.

Franc Dolenc Iz montaže kinoakustike v kranjski tovarni

Pisma naših bralcev

POZDRAV IZ AMERIKE

Tovariš urednik!

Vsem mojim dragim prijateljem, znancom in delovnim tovarišem v obratu Magneti, tovarni elementov za elektroniko in v ostalih enotah naše velike »ISKRA« iskreno čestitam za praznik dela, prvi maj.

Daleč onstran velike »luže« spremljam vaše delo in se veselim vedno novih delovnih uspehov, ki utrjujejo sloves in pomen našega močnega kolektiva doma in po svetu. Prvomajski prazniki naj vam bodo v prijeten oddih ob radostnem pohodu v čudovito slovensko pomlad. — Tja vas bodo spremljale tudi moje misli.

Prisrčne tovariške pozdrave prav vsem

Slavica Ravnič,
Chicago

PISMO VOJAKA

Tovariš urednik!

Oglašam se z Jahorine, kjer služim kadrovske rok. Za družabno življenje je tukaj prav dobro preskrbljeno; imamo svoje kegljišče, biljard, šah, knjižnico, televizijo, pa tudi smučanja je na pretek. Hrana je odlična, spanja pa več kot dovolj. Tudi na slovenščino ne bom pozabil, saj nas je Slovencev več kot polovica.

Lepo se zahvaljujem tovarišu Mlakarju, ki je sporočil uredništvu moje želje in naslov. Tednik »Iskra« v redu prejemam in upam, da bo pri tem tudi ostalo, saj mi je ta časopis edina vez s tovarno, v katero bi se rad vrnil po odslužitvi vojaščine.

Lep pozdrav vsem, posebno pa bivšim sodelavcem iz elektro delavnice v Kranju.

Ker se že bliža tudi prvi maj, želim vsem vesele praznike in veliko uspehov pri nadaljnjem delu.

Vojak Edi Ješe,
V. P. 7498/2
p. Pale Jahorina,
BiH

Hvala za pismo in pozdrave. Tudi mi vam želimo, da bi praznike čim boljše preživeli.

Uredništvo

PISMO IZ DEBRA

Oglašam se iz Debra v Makedoniji. Na vojaško življenje sem se privadil, na splošno se imam kar dobro. Lepo se zahvaljujem uredništvu za redno pošiljanje glasila »Iskra«, ki me povezuje z življenjem in delom kranjske tovarne, kjer sem delal pred odhodom k vojakom.

Lep pozdrav uredništvu, posebno pa bivšim sodelavcem v elektrodelaavnici oz. splošnemu oddelku.

Vojak Nace Golob
V. P. 7282 Debar
Makedonija

ODGOVOR NA CLANEK TOV. FRANCA JARCA »MLADIM PROIZVAJALCEM NI VSEENO, ZA KAJ SE TROSIJO SREDSTVA«

Pisec članka navaja, da je poročilo o delu Kluba štipendistov, ki je bilo objavljeno v našem časopisu 14. 2. 64, povzročilo precej hude krvi med mladimi proizvajalci tovarne Avtomatika v Pržanu, posebno zaradi dotacije din 6.000.000, ki naj bi jo Klub sprejel. V poročilu o delu Kluba je bilo netočno rečeno, da so samoupravni organi podjetja ta znesek že odo-

brili, temveč je to le predračun Kluba, ki predvideva v letošnjem letu take izdatke. Če ta predračun nekoliko razčlenimo, lahko ugotovimo:

Za tečaje tujih jezikov predvidevajo izdatek din 3.270.000. Zakaj tolikšen znesek? Stališče celotnega vodstva podjetja je, da mora vsak strokovnjak, ki se po končanem šolanju zaposli v našem podjetju, aktivno obvladati vsaj en tuj jezik. Razvoj tehnike je danes tako nagel, da ga je potrebno vsakodnevno spremljati, to pa je mogoče le, če strokovnjak obvlada enega od svetovnih jezikov, v katerih izhajajo tuje strokovne publikacije in knjige.

Drugi večji znesek v predračunu so stroški za ogled posameznih tovarn našega podjetja. Za to predvideva predračun din 771.500. Smatramo za potrebno, da se naši štipendisti spoznajo z našo proizvodnjo in kolektivom, v katerem bodo po končanem šolanju živeli.

Za predavanja je predvideno din 288.000. Ta obsegajo problematiko s področja delavskega upravljanja, problematiko s področja spektivi podjetja ter razna strokovna predavanja.

Za šport in kulturo je v predračunu predvidenih din 451.000. To so stroški za razna tekmovanja v okviru študentske organizacije in tekmovanja, katera prireja sindikalna organizacija Iskre (smučarsko tekmovanje na Krvavcu in podobno).

Potni in administrativni stroški so v predračunu predvideni v znesku 335.000 din. Na prvi pogled je to velika vsota, če pa računamo, da imamo štipendiste po ce-

(Dalje na 8. strani)

Izvillečki iz sklepov samoupravnih organov

Sklepi 59. seje UO Elektromehanika (13. aprila 1964)

Ob koncu I. tromesečja smo po družbenem planu v zaostanku za 120 milijonov. Če hočemo, da bo ob koncu aprila dosežen kumulativni družbeni plan za to obdobje, je treba v aprilu povečati proizvodnjo od planiranih 1.154.147.000 dinarjev na 1.273.000.000 dinarjev.

Ker je analiza pokazala, da je to vrednost možno doseči, če bo pravočasno prispele kritični material, se UO strinja s predlogom šefa proizvodnega sektorja, da se plan proizvodnje za mesec april poveča. Nove zadolžitve za posamezne montaže so naslednje:

EE	milijonov
Mont. rot. str.	73
Splošna montaža	430
Montaža kont.	160
Montaža relejev	45
Montaža kinoak.	150
Mont. tel. central	300
Lipnica	20
Montaža el. avt.	30
El. za N. Gorico	25
El. za Otoče	15
El. za Novo mesto	15
El. za Trbovlje	4
Usluge	20
Skupaj	1.273

Upravni odbor zadoljuje vodilno osebo EE, da skrbí za izpolnitev postavljenih nalog in da podvzame ostre ukrepe za odpravo subjektivnih težav. Posebej zadoljuje upravni odbor GPS, da podvzame vse mere za pravočasno preskrbo potrebnega materiala.

Upravni odbor se načelno strinja s programom stanovanjske izgradnje za leto 1964, in sicer:

— Dogradijo se vsi objekti iz leta 1963.

— V letu 1964 se s podjetjem Gradis sklenejo ustrezne pogodbe za gradnjo novih 60 stanovanj tipa G-62.

— Iz SSP se zagotovi stanovanjski zadrugi še 7 milijonov za gradnjo v Lipnici.

— Za zadrugo gradnjo se odobrava samo poravnava obveznosti po sklepu UO iz leta 1963, da se nekaterim lanskoletnim zadrugam zagotovi dodatna sredstva, da bodo izenačeni z ostalimi, kar znaša skupno 5.500.000 dinarjev.

— Za individualno gradnjo v letu 1964 zaenkrat še ni predvidenih sredstev.

— Z ozirom na podražitev gradbenih storitev predlaga upravni odbor DS določeno spremembo sklepov od 10. 10. 1963, in sicer:

a) dotacija zadrugi se zviša od 101 milijona na 110 milijonov.

b) posojilo občinskemu stanovanjskemu skladu se zviša od 22 na 27 milijonov.

Posojila individualnim graditeljem naj bi se dodeljevala kot do sedaj prek stanovanjske zadruge tovarne Elektromehanike, z naslednjimi roki odplačila:

a) za posojilo do 1.000.000 din 15 let

b) za posojilo do 600.000 dinarjev 10 let

c) za posojilo do 300.000 dinarjev 5 let

Zaradi uvedbe sistema kvalitete norme in ustalitev procenta slabe kvalitete v I. delavnici produkcije je UO sprejel sklep, da se v tej delavnici postavi normativ, ki naj bi veljal do konca leta 1964. Normativ za posamezna stroškovna mesta je naslednji:

510 — avtomati, 12 % slabe kvalitete; 511 — revolverске stružnice, 12 %; 512 — vrentenske stružnice, 14 %; 513 — Higeland avtomati, 16 %;

Čim se bo na ostalih stroškovnih mestih slaba kvaliteta približala dovolj nizki vrednosti, se bo določil normativ tudi tam.

V zvezi s 7. sklepom 27. zasedanja DS je upravni

odbor sprejel naslednje sklepe:

a) Delavci, ki se vozijo na delo, si v bodeče sami kupujejo vozovnice za avtobuse ali druga prevozna sredstva. Denar se jim povrne pri izplačilu rednih mesečnih osebnih dohodkov, na osnovi podatkov navzočnosti liste.

Da se olajša prehod na nov način obračunavanja oziroma kupovanja vozovnic, lahko dobijo člani kolektiva namensko akontacijo na OD.

Merila za odobritev povračila razlike prevoznih stroškov ostanejo nespremenjena.

Upravni odbor zadoljuje organizacijski biro, da takoj izdela predpis za obračun prevoznih stroškov na osnovi podatkov navzočnosti liste.

b) Upravni odbor se načeloma strinja s predlogom splošnega sektorja o ukinitvi regresne restavracije za zajtrk, kosilo in večerjo in se ti ob-

roki prodajajo po ekonomskih cenah. Tovarna pa bi regresirala tople in hladne obroke malice.

Upravni odbor zadoljuje splošni sektor, da do 25. 4. predloži vse izračune cen obrokov in predlog za regres.

Do istega datuma je treba predložiti predlog za ureditev regresiranja s strani ZZA in šolskega centra.

Upravni odbor se strinja s predlogi splošnega sektorja glede organizacije službe zavarovanja in odobrava izvedbo vseh potrebnih ukrepov.

Ko bo sprovedena organizacija oziroma posamezni ukrepi, naj splošni sektor pravočasno obvesti člane kolektiva o novem režimu.

Na osnovi zadolžitve 28. sklepa 27. zasedanja DS je upravni odbor sprejel sklep:

Načeloma bi se delovno razmerje lahko podaljšalo potem, ko delavec izpolni pogoje za pokojnino, samo v primeru, ko je delavec v tovarni še naprej nujno potreben, glede na svojo strokovnost in trenutno ni nadomestljiv.

V nobenem primeru pa se delovno razmerje ne more podaljšati, če je bil delavec v zadnjem letu zaposlitve več kakor 3 mesece v bolniškem staležu zaradi kronične bolezni.

Upravni odbor zadoljuje kadrovski oddelček v splošnem sektorju, da do 1. 5. 1964 predloži spisek članov kolektiva, ki se bodo upokožili v letošnjem letu. Priloženi naj bodo tudi zdravniški izvidi. Tako bo vnaprej dana možnost ugotovitve, katerim članom kolektiva se lahko podaljša delovno razmerje.

Pomembna obletnica

(Nadaljevanje s 1. str.)

podjetij in na različnem poslovnem področju tako, da ostanejo neokrnjeni interesi in poslovni ugled posameznih proizvajalcev. Lahko pa rečemo, da je združenju uspelo napraviti na tem področju ved kot se je to poprej posrečilo posameznim članom CIS. Če že ne upoštevamo občasne propagandne akcije prek sejmov in oglasov, pomeni dovolj velik uspeh kompletan katalog CIS izdelkov v srbohrvaščini in angleščini. Izdali so tudi lične avtomobilске karte Slovenije in Jugoslavije z oznakami CIS servisov. Omeniti moramo tudi skupen nastop na salonu avtomobilov v Ljubljani in Beogradu.

SERVISNA SLUŽBA

Predstavniki servisnih služb članov CIS so imeli nekoliko sestankov, na katerih so precizirali sklepe zaradi skupnega nastopa na tržišču. Do konca leta predvidevajo — poleg 20 zaključenih, še okrog 60 pogodbenih servisov, ki naj skrbijo za servisiranje CIS opreme. V načrtu je organizacija skupne prodajne službe rezervnih delov ter izdaja skupnega kataloga in cenika rezervnih delov.

KOMERCIJALNO POSLOVANJE

Združenje CIS organizira redne sestanke s svojimi poslovnimi partnerji. Namen teh posvetovanj je delno informativni (za obe strani), delno pa ima za cilj doseči čim uspešnejšo prodajo, tako

pri finalistih avtoindustrije kot pri maloprodajni mreži. Na teh sestankih zvedo predstavniki CIS želje, pa tudi kritike svojih klientov. Podobne odnose ima združenje CIS tudi s predstavniki zunanjetrogovinskih organizacij, kajti perspektive združenja segajo globoko v področje trgovine z inozemstvom in mednarodne delitve dela.

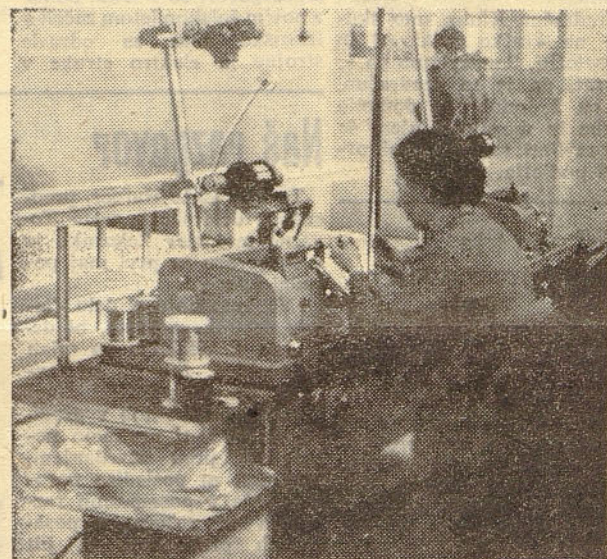
Med domačimi komercialnimi partnerji so nedvomno najzanimivejši finalisti avtomobilске industrije, med njimi »Crvena zastava« in »TAM« in v novejšem razdobju koprski »Tomoš«. Tu pridejo vsekakor v poštev dolgoletne pogodbe, ki zahtevajo predvsem studiozne predpriprave in določeno medsebojno zaupanje koooperantov.

SODELOVANJE SE SIRI

Vzorno sodelovanje in poslovni uspehi vabijo tudi ostale proizvajalce avtoelektrične opreme v združenje CIS. Svoje sodelovanje sta ponudili podjetji »Avtoelektr« Tolmin in »TAP« Ptuj. Prvo od njih bo sprejeto v združenje CIS, čim bo rešeno vprašanje delitve proizvodnje avtomobilskih svečk s podjetjem »Trudbenik« iz Doboja.

Združenje je pristopilo na podlagi sklepov delavskega samoupravljanja v Biro proizvajalcev motornih vozil, a njegov predstavnik sodeluje v koordinacijskem odboru Gospodarske komore Srbije, kateri je zaupana izdelava integracijskega projekta avtomobilске industrije Jugoslavije.

Poslovno združenje CIS je lep primer plodnega sodelovanja med različni proizvajalci, ki se z enotnimi koncepti uspešno uveljavljajo na domačem in tujem tržišču.

Nova Gorica — pri navijalnem stroju

Pismo iz Železnikov

TRIBUNA MLADIH

Mladina tovarne elektromotorjev v Železnikih je preteklo soboto priredila »Tribuno mladih«. Program prireditve je bil pester.

V prvem delu je predsednik TK ZMS tov. Vinko Nastran govoril o aktualnih nalogah mladine v naši tovarni. Delo, ki naj bi ga mladina najprej opravila, je ureditev okolice tovarne. Očitati mora dvorišče, kjer je po rekonstrukciji obrata ostal razen odpadni gradbeni material, in urediti poti. Mladina se je obvezala, da bo to delo opravila do prvega maja. Vsak bo delal eno polpoldne. V ponedeljek so že prvi prijeli za krampe in lopate.

Mladina se je pokazala aktivno tudi pri pripravi na volitve v organe upravljanja. Na kandidatni listi je 25% mladincev oz. mladink.

Direktor tovarne tov. Franc Šifer je mlade delavce seznanil z nekaterimi proizvodnimi problemi, z doseganjem plana v preteklih mesecih in jih opozoril na dolžnosti v delovnem procesu.

Najbolj privlačna točka tega večera pa je bilo prav gotovo predavanje tov. inž. Hafnarja iz Škofje Loke. Z barvnimi diapozitivi je predstavil Švedsko in sosednjo Italijo. Mladina je z velikim zanimanjem sledila pripovedovanju, ki je njeno predstavo o teh deželah precej obogatilo. V Železnikih smo imeli že več takih predavanj, pa si jih vedno zveča še želimo.

Zadnja, najdaljša točka programa je bila zabava. Ansambel NIKO je poskrbel za prav veselo razpoloženje.

M. F.

Dopisujte
v tednik
»Iskra«

M. L.

Pisma naših bralcev

(Nadaljevanje s 6. str.)
li Jugoslaviji in da je nujno vzdrževati med njimi stike, vidimo, da ni velika (občni zbor).

Če še enkrat pogledamo predračun Kluba, izgleda takole: stroški tečajev tujih jezikov — 3.247.500 ali 63,8 odstotka; stroški ogleda naših tovarn (ekskurzije) — 771.500 ali 15,1 odstotka; stroški za strokovna in družbeno-politična predavanja — 288.000 ali 5,7 odstotka; stroški za šport in kulturo — 451.000 ali 8,9 odstotka; stroški za administracijo in potni stroški — 335.000 ali 6,5 odstotka; skupaj torej 5.093.000 din ali 100 odstotkov.

Iz pregleda je razvidno, da je le 9 odstotkov predračuna namenjeno rekreaciji štipendistov, ne pa celotna vsota, kot to meni pisec članka. Tudi predračun je za 907.000 din nižji kot je bilo prikazano v intervjuju s predsednikom Kluba.

Predračun Kluba smo skušali na kratko prikazati in obrazložiti. Poudarjamo pa še enkrat, da je to predračun, ne pa že odobrena dotacija Kluba in morajo o njem še razpravljati samoupravni organi podjetja.

Drugi problem, ki se ga dotika pisec članka pa je izobraževanje delavcev, ki so zaposleni v podjetju. Podjetje je vsekakor zainteresirano, da se izobražujejo tudi tisti, ki so že v delovnem razmerju. Izobraževanja odraslih ne urejamo centralno v kadrovski službi podjetja, pač pa vsaka tovarna za sebe. Kot pa nam je znano, tovarne plačujejo nekaterim delavcem del ali pa celotno šolnino, seveda le takrat, kadar je tako šolanje v interesu tovarne.

Verjetno je znan tudi sklep UO podjetja, ki nalaga vsem delavcem, mlajšim kot 30 let, ki zasedajo srednje strokovna delovna mesta in nimajo primerne izobrazbe, da morajo, če hočejo ostati na teh delovnih mestih, v petih letih končati šolo. To pa nalaga tudi kadrovska služba podjetja, da poišče možnosti za šolanje. V kolikor nam bo uspelo, razgovori so v teku, bomo z novim šolskim letom začeli s tehniško šolo za odrasle strojne in elektro stroke v

Kranju in Ljubljani ter poklicne šole v Ljubljani in Kranju.

Kar zadeva visokošolski študij, pa smo že lansko leto omogočili 30 našim delavcem polaganje izpitov na fakulteti za elektrotehniko v Ljubljani. Te tovariše smo za dve leti tudi oprostil delo v tovarnah. Sedaj tečeta dva pripravljala seminarja, in to v Kranju in Ljubljani za pripravo na sprejemne izpite na fakulteti za strojništvo. Delavci na tej fakulteti bodo študirali pod istimi pogoji kot njihovi sodelavci na fakulteti za elektrotehniko.

Za pridobitev redne štipendije imajo prednost delavci našega kolektiva, če se bodo leti javili na razpis, ki je bil pred kratkim objavljen.

Iz tega sledi, da je bilo že sedaj precej vloženih sredstev podjetja za izobraževanje odraslih, in da bo ta znesek v bodoče še večji.

Šef kadrovske službe
Ivan CVAR

Naš razgovor

Tovariš Lado Hafner, predsednik delavskega sveta Tovarne motorjev Železniki, je v razgovoru za prvi maj povedal tole:

»Na vprašanje o delu članov delavskega sveta, bi dejal, da je udeležba na sejah zadovoljiva, žal, pa ugotavljam, da se nekateri člani premalo poglobljajo v gradivo, ki ga le-ti prejmejo nekaj dni pred zasedanjem, kar nima za posledico nesoodelovanja v posameznih razpravah in reševanju posameznih problemov, ki jih nikoli ne zmanjka.

Največje težave zaenkrat nastopajo pri sestavljanju, sprejemanju in izvrševanju trimesečnih planov, ker se le-ti stalno spreminjajo. Posledica takega stanja je nizka produktivnost, ter dostikrat tudi pomanjkanje dela v posameznih oddelkih, kar vpliva na osebne dohodke.

H koncu čestitam članom kolektiva k prazniku dela in želim, da bi v skupnih naporih čimprej dosegli zadovoljivo proizvodnjo, ki je garant za dvig življenjskega standarda.

vo proizvodnjo, ki je garant za dvig življenjskega standarda.

Odpovedi z določenim ciljem

(Nadaljevanje z 2. str.)
sal, dobro poznana. Želim, da tudi vi napišete svoje mišljenje o tem problemu.

(J. N.)

Spoštovani tov. J. N.!

Imamo dva tipa ljudi, ki dajejo odpovedi: tipične izsiljevalce in pa ljudi, ki so resnično nezadovoljni s trenutnim stanjem, so morda zapostavljeni, cenijo svoje znanje, pa ne vidijo napredovanja — perspektive, kot

temu rečemo. Kadar odpove (izsiljuje) izsiljevalec (pa čeprav strokovnjak) ne zažrjemo ga; naj gre čimprej, ker izsiljevanje ne bo nikoli konec. Kadar pa odpove resen, marljiv in prizadeven človek (ambicioznost je prej vrлина kot slabost) tedaj se zamislimo, pogledjmo razloge, analizirajmo dejansko stanje — in popravimo, pogovorimo se, omogočimo človeku naravno rast in napredovanje (seveda pa moramo strogo ločiti karieriste, ki so večji del izsiljevalci in obratno). Ni malo primerov, da so nas zapustili skromni ljudje, ki v podjetju nikakor niso mogli pokazati rezultatov, so se pa kaj hitro

Osebe Iskrine restavracije v Kranju čestita vsem članom kolektiva k 1. maju

Uspeh strelske družine „Iskre“ Nova Gorica

Med 72 družinami, ki so začele 26. I. 1964 z zračno puško tekmovati za prvenstvo okraja Koper, se je po 9 kolido dobro odrezala tudi ekipa Iskre iz tovarne v Novi Gorici, ki je zmagala v svoji skupini in se tako kvalificirala v nadaljnje tekmovanje. Idejni vodja in aktivni strelci družine tov. Cermelj nam je v pogovoru zaupal nekaj podrobnosti o naši strelski ekipi:

»V prvem delu tekmovanja je sodelovalo 14 strelcev, čeprav je članov v družini nekajkrat več. Vsi strelci so bili v začetku nesigurni, saj jim je manjkalo izurjenosti. Velika razlika med doseženimi krogi v prvem kolu (1439) in zadnjem kolu (1639) dokazuje, da so strelci vložili precej truda, da so izboljšali rezultat kar za 200 krogov. Se nekaj konkretnih podatkov: strelci so za trening in tekmovanje porabili 117 ur, 14.000 diabol in 2000 tarč v skupni vrednosti 9320 din, pri tem pa dosegli 13.982 krogov od 18.000 možnih oz. 155 krogov od 200 možnih na strelca.

K uspehu je precej pripomogla tudi sindikalna podružnica naše tovarne, ki nas je moralno in materialno podprla in se ji v imenu

strelske družine za razumovanje prav lepo zahvaljujem. Strelci bodo izrabili odmor med tekmovanji za medsebojna srečanja, med prvimi se bodo pomerili s strelci Elektromehanike.

K. B.

ZAHVALA

Ob težki izgubi mojega dragega sina

ANTONA DOLENCA

se zahvaljujem vsem, ki so mi v tem težkem času stali ob strani. Posebno se zahvaljujem UO tovarne instrumentov v Otočah, dr. Capudru, dr. Žiliču, mojim sodelavcem za pomoč in cvetje, njegovim sodelavcem v ročni delavnici in skladišču kovin v Kranju za vence in pomoč, sindikalni podružnici in vsem, ki so darovali cvetje in ga v tako velikem številu spremili na njegovi pre-rani zadnji poti.

Olga Dolenc

ZAHVALA

Ob smrti drage mame se zahvaljujem članom orodjarne tovarne »Elektromehanika« Kranj za izraženo so-žalje in cvetje.

MILAN STUCIN

ZAHVALA

Ob smrti dragega moža in očeta Antona Čizmarja se zahvaljujem sindikalni podružnici za socialno pomoč in venec, sodelavcem rezkarne za spremstvo na njegovi zadnji poti.

Žalujoča žena
Antonija Čizmar s
sinovi

Urednik

Kako in kje bomo praznovali

(Nadaljevanje s 5. str.)

Tudi v tovarni elektromotorjev ne bodo pozabili na največji delavski praznik. Ob govoru se bodo spominjali težke poti do zmage proletariata, pomenili se bodo o svojih problemih, borbo in zmagajo pa bodo obudili v recitacijah in petju.

OTOČE

Pričetek proslave bo v četrtek ob 13. uri. Predsednik sindikata bo govoril o pomenu praznika, učenci osnovne šole pa bodo izvedli kratek kulturni program. Prvega in drugega maja bo organiziran izlet na Štajersko (Pohorje, Radenci, Velenje in Logarska dolina).

LIPNICA

Za praznik bosta govorila direktor obrata in predsednik sindikata, recitali bodo otroci osnovne šole, igral in pel pa bo ansambel »5 fantov iz Naklega«. Prvega maja prireja sindikalna podružnica EE Lipnica medtovarniško tekmovanje v odbojki, na igriščih v Kropi in Kamni gorici. Člani ZB se bodo udeležili izletov na Pohorje in Kumrovec.

I S K R A — glasilo delovnega kolektiva Iskra industrije za elektromehaniko telekomunikacije elektrono in avtomatiko — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik: Pavel Gantar — odgovorni urednik: Igor Slavec — izhaja tedensko — Tisk in klišej: »CP Gorenjski ris« Kranj